

Oslo, 30. september 2020

Til kunnskapsdepartementet

Høringsvar fra Norsk Friluftsliv vedr. forslag til forskrift til integreringsloven (integreringsforskriften)

Vi viser til *Forslag til forskrift til integreringsloven (integreringsforskriften)* som ble sendt på høring 26.06.2020. Norsk Friluftsliv sender med dette sitt høringsvar.

Norsk Friluftsliv er en fellesorganisasjon for 18 større frivillige friluftslivsorganisasjoner i Norge, med over 950 000 medlemskap og flere enn 5000 lag og foreninger. En av hovedoppgavene for Norsk Friluftsliv er å arbeide for et trygt og mangfoldig friluftsliv for alle, og styrke kunnskapen om friluftslivets og frivillighetens gevinster for den enkelte og for samfunnet. Derfor er vi opptatt av at alle skal bli inkludert og introdusert for deltakelse i lokalt frivillig arbeid og friluftsliv, som utgjør en så stor del av vår kulturarv, og har en så positiv innvirkning på helsen til den enkelte.

Hvorfor friluftsliv?

Å bruke friluftsliv og frivillighet i introduksjonsprogrammet og i opplæring i norsk og samfunnskunnskap, og gi kjennskap til norske turtradisjoner og erfaringer med friluftsliv, vil gi de nyankomne unike nøkler til å bli inkludert i samfunnet, og til raskere å forstå sosiale koder og strukturer.

Ni av ti nordmenn går på tur eller driver andre former for friluftsliv, og vi gjør det i gjennomsnitt to til tre ganger i uka¹. Imidlertid er det et økende gap i deltakelse mellom høyt og lavt utdannende samt personer med innvandrerbakgrunn i friluftslivet². I regjeringens stortingsmelding om friluftsliv står det at friluftsliv, spesielt lavterskelaktiviteter i nærmiljøet, kan være en inngang til mer fysisk aktivitet for denne gruppen og til økt integrering³.

Mange innvandrere grupper sliter med store helseutfordringer, blant annet på grunn av for lite kunnskap om ivaretagelse av egen helse, og manglende kunnskap om egnede steder for å være fysisk aktiv. I denne sammenheng er friluftsliv unikt, fordi det stort sett er tilgjengelig over hele landet hele året, er rimelig og gir store fysiske og psykiske helsegevinster. Fysisk aktive mennesker har også større mulighet til å delta i arbeidslivet og forbli i jobb⁴.

I henhold til §1 Lovens formål, er formålet med loven at innvandrere tidlig integreres i det norske samfunnet og blir økonomisk selvstendige. Våre erfaringer viser at utdanning og formell kompetanse ikke er nok for å integreres, og at den uformelle kompetansen en person skaffer seg er vel så viktig. Dette er kompetanse man ofte opparbeider seg på fritiden og arenaer hvor man

¹ Miljødirektoratets miljøstatusrapport: <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/friluftsliv/>

² SSB Idrett og friluftsliv, levekårsundersøkelsen: <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/statistikker/fritid/hvert-3-aar>.

³ Meld. St. 18 (2015–2016) Friluftsliv — Natur som kilde til helse og livskvalitet

⁴ Vista analyse: Rapport 2017/14 «Fysisk inaktivitet: Hva koster det samfunnet?» side 23

møter andre i lokalsamfunnet, såkalt hverdagsintegrering, et av fire innsatsområder i regjeringens integreringsstrategi. Som ny-innvandret til Norge har man ikke de samme forutsetningen for å forstå frivillighet og friluftsliv. Siden den kulturelle bakgrunnen er annerledes, kan for eksempel synet på naturen innebære at skog og fjell kan oppfattes som farlig eller utrygt, samtidig som andre kulturelle normer kan virke begrensende. Dermed har man ikke forutsetningene for å oppnå denne uformelle kompetansen og muligheten til å delta i lokalt samfunnsliv.

Endring i selve lovteksten

På bakgrunn av dette har Norsk Friluftsliv fremmet forslag **om en endring i selve lovteksten for integreringsloven**. Dette ble avvist av departementet, men er inkludert i tilrådingen fra komiteen til Stortinget. Vi ønsker derfor å gjenta denne her. Til §14 Innholdet i og omfanget av introduksjonsprogrammet: Tillegg i tekst punkt c): kurs i livsmestring, og folkehelse. Dette for å ha tilsvarende ordlyd som i de tverrfaglige temaene i fagfornyelse til skolen. Og nytt punkt d): kjennskap til friluftsliv og frivillighet (gammelt punkt d) blir nytt punkt e).

Nye standardiserte elementer

Norsk Friluftsliv foreslår at det utvikles to standardiserte elementer; om a) friluftsliv og om b) deltakelse i frivillig arbeid og organiserte aktiviteter.

Kunnskap om ferdsel og opphold utendørs gjennom alle årstider er avgjørende for fysisk og psykisk helse for den som vil forbli i Norge. Både friluftsliv og frivillighet er nøkler til innsikt i norsk kultur og verdier. Deltakelse gir nye nettverk, kulturelle og sosiale gevinster som også kan ha stor betydning for å finne veier inn til et arbeidsliv og til å slå gode røtter i et lokalsamfunn.

Kunnskap om og erfaring med allemannsretten, bekledning, sosiale koder og lokale aktivitetsmuligheter er blant de grunnleggende ting som må formidles. Kjennskap til friluftsliv er viktig fordi det gir kunnskap om hvordan man selv kan ta vare på helsen både fysisk og psykisk, det bidrar til å forebygge ensomhet og gir økt livskvalitet og livsmestring i møte med en ny kultur.

- a) Et standardisert element om friluftsliv må utvikles i samarbeid med Norsk Friluftsliv. Det finnes flere gode eksempler på samarbeid mellom voksenopplæringer og friluftsansjoner, og hvordan friluftsliv har bidratt til integrering av flyktninger og innvandrere⁵.
- b) Et standardisert element om frivillighet bør utarbeides i samarbeid med Frivillighet Norge og de frivillige organisasjonene.

Kurs i livsmestring

I tillegg til, eller alternativt til standardiserte elementer, foreslår Norsk Friluftsliv at opplæring i friluftsliv og frivillighet blir sett i sammenheng med livsmestringselementet som er foreslått som obligatorisk i introduksjonsprogrammet, jamfør forslag til §14 første ledd bokstav c.

⁵ <https://www.dntoslo.no/artikler/nyheter/4400-friluftsliv-som-integrering/>

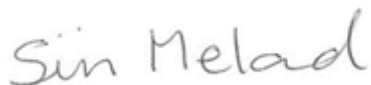
I forskriften er det foreslått at livsmestringskurset skal bestå av to temaområder: migrasjon, helse og mangfold og karrierekompetanse, inkludert kunnskap om utdanning og arbeid. Det foreslås videre at temaområdet migrasjon, helse og mangfold skal gi deltagerne kunnskap om fysisk og psykisk helse, den nye hverdagen i Norge og retten til å leve et fritt og selvstendig liv.

Norsk Friluftsliv foreslår følgende tillegg i kursiv. Temaområdet migrasjon, helse og mangfold skal gi deltagerne kunnskap om fysisk og psykisk helse *inkludert en introduksjon til friluftsliv*, den nye hverdagen i Norge *inkludert engasjement i frivillige organisasjoner* og retten til å leve et fritt og selvstendig liv.

Livsmestringselementet bør også reflektere de nye lærerplanene for skolen, hvor folkehelse og livsmestring er et av tre tverrfaglige temaer. En ny læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere bør også tilpasses de nye lærerplanene i skolen, spesielt med tanke på generell del og de tverrfaglige temaene, men også fokus på variasjon i læringsarena og en ha en praktisk tilnærming.

Frivillige organisasjoner kan på svært mange måter bidra direkte inn i introduksjonsprogrammet, og som en sosial arena «etter skoletid». Organisasjonene kan tilby en rekke introduksjonskurs og aktiviteter, gi nødvendig sikkerhetsopplæring, kompetanse og trygget til ferdsel i natur på eget ansvar.

Vennlig hilsen
Norsk Friluftsliv

Siri Meland
Fungerende generalsekretær

Tonje Refseth
Prosjektleder mangfold og inkludering